

Nazwa przedmiotu	DYDAKTYKA W SZKOLE WYŻSZEJ	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	1, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W06, W09, U13, U14, K10
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: ćwiczenia 30	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr hab. prof. AJD Dorota Suska	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Opracowanie sylabusu przedmiotu, przygotowanie programu do przedmiotu oraz konspekt zajęć ze studentami sprawdzających efekty kształcenia.	

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć jest przygotowanie doktorantów do prowadzenia różnych typów zajęć akademickich, a w przyszłości do pełnienia roli nauczyciela akademickiego. Zajęcia mają służyć nabyciu przez doktorantów wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do prowadzenia ćwiczeń, konwersatoriów, wykładów, seminariów oraz warsztatów.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- zna strategie uczenia się, metody nauczania i środki dydaktyczne wykorzystywane w procesie kształcenia, uwarunkowania i zasady procesu kształcenia
- zna i rozumie specyfikę prowadzenia różnych typów zajęć akademickich
- zna kodeks etyczny nauczyciela akademickiego

w zakresie umiejętności:

- umie posługiwać się różnymi metodami nauczania i środkami dydaktycznymi oraz potrafi modyfikować znane modele kształcenia
- potrafi przygotować i przeprowadzić wykład, ćwiczenia, konwersatorium, seminarium, warsztaty
- potrafi analizować, kontrolować i oceniać postępy w kształceniu.
- tworzy koncepcje doboru treści kształcenia i zasady konstruowania programów nauczania (całego kursu, programów autorskich, sylabusów, konspektów zajęć);
- zna i potrafi zastosować innowacje dydaktyczne w procesie kształcenia;

w zakresie kompetencji społecznych:

- ma świadomość konieczności podnoszenia kwalifikacji pedagogicznych, dydaktycznych i doskonalenia kompetencji językowych
- rozumie potrzebę wymiany doświadczeń w prowadzeniu zajęć z innymi nauczycielami akademickimi
- stosuje kodeks etyki akademickiej oraz zasady kultury zachowań w relacjach międzyludzkich.
- ma świadomość konieczności analizowania sytuacji dydaktycznych w celu doskonalenia własnego warsztatu nauczycielskiego.

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność doktoranta na zajęciach oraz ocena przygotowanego sylabusu, programu do przedmiotu, konspektu zajęć.

IV. Treści programowe:

Specyfika dydaktyki akademickiej; kodeks etyki nauczyciela akademickiego i typy relacji w procesie dydaktyki akademickiej; organizacja pracy nauczyciela akademickiego; formy i metody prowadzenia zajęć na uczelni wyższej; określanie celu planowanych zajęć; przygotowanie i zorganizowanie przebiegu czynności nauczania; konstruowanie indywidualnego programu przedmiotu; innowacje dydaktyczne w procesie kształcenia w szkole wyższej; metody kontroli i oceny postępów w kształceniu.

V. Literatura podstawowa:

- R. Arends, *Uczymy się nauczać*, Warszawa 1994.
R. Gagne, L. Briggs, W. Wager, *Zasady projektowania dydaktycznego*, Warszawa 1992.
Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela, red. K. Kruszewski, Warszawa 2005.
K. Kruszewski, *Kształcenie w szkole wyższej*, PWN, Warszawa 1988.
W. Okoń, *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, PWN, Warszawa 2003.
M. Kostyra, A. Rosiak, *Zajęcia dydaktyczne*, Gdańsk 2005.
Kodeks etyczny nauczyciela akademickiego.

VI. Literatura uzupełniająca:

- J. Calhann, Hopkins, *Przykłady modeli uczenia się i nauczania*, Warszawa 1999.
G. Fenstermacher, J. Soltis, *Style nauczania*, Warszawa 2000.
E. Goździńska, *Jak skonstruować grę dydaktyczną?*, Warszawa 2004.
Współczesność a kształcenie nauczycieli, red. H. Kwiatkowska, T. Lewowicki, S. Dylak Warszawa 2000.

Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – HOSPITACJE ZAJĘĆ	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	1, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2 (30 hospitacje, przygotowanie do problematyki hospitowanych zajęć, omówienie)
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	U13, K10
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: ćwiczenia 30	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr hab. prof. AJD Dorota Suska	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Przygotowanie modelu programu, opracowanie sylabusu przedmiotu oraz konspektu wybranej formy zajęć, zgodnie z tematyką hospitowanych zajęć, uwzględniających efekty kształcenia.	

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć jest odbywanie przez doktoranta hospitacji, służących nabywaniu umiejętności dydaktycznych i zawodowych, związanych z kwalifikacjami w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant

w zakresie umiejętności:

- posiada umiejętności dydaktyczne i zawodowe,
- nabywa kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych,

w zakresie kompetencji społecznych:

- ma świadomość poziomu oraz możliwości rozwoju własnych koncepcji dydaktycznych.

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność doktoranta na zajęciach oraz ocena przygotowanego przez doktoranta (zgodnie z tematyką hospitowanych zajęć): programu zajęć, sylabusu i treści kształcenia, konspektu zajęć.

IV. Treści programowe:

Zmienne, zależne od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazane przez prowadzącego.

V. Literatura podstawowa:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

Nazwa przedmiotu	FILOZOFIA	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	1, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2 (30 zajęcia dydaktyczne + 30 lektury bibliografii)
Profil kształcenia	Profil: ogólnoakademicki	W_05, W_08; U_08; K_06, K_07, K_011
Wymagania wstępne	Ogólna wiedza humanistyczna. Podstawowa znajomość głównych zagadnień i kierunków filozofii.	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	forma zajęć: 15 g. wykładów 15 g. ćwiczeń	sposób zaliczenia: egzamin ustny przygotowanie eseju
Autor programu:	Dr hab. Adam Olech	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Student na zakończenie zdaje egzamin ustny (notatki sporządzane w trakcie przygotowania się do odpowiedzi ustnej) oraz przygotowuje esej	

I. Cele kształcenia:

- Przekazanie doktorantom ogólnej wiedzy filozoficznej i historyczno-filozoficznej ze szczególnym uwzględnieniem poglądów tych filozofów europejskich, którzy w swoich badaniach podejmowali problematykę natury języka oraz jego związków z poznaniem i ze światem.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- posiada wiedzę niezbędną do przygotowania się do egzaminu doktorskiego w zakresie filozofii;
- zna i rozumie występujące w dziejach filozofii europejskiej poglądy odnośnie do wzajemnej relacji języka, poznania i świata
- zna epistemologiczny, metafizyczny i aksjologiczny kontekst występujących w dziejach filozofii europejskiej różnych poglądów na naturę języka
- zna problematykę podstawowych działów filozofii

w zakresie umiejętności:

- potrafi wskazać filozoficzny kontekst, w ramach którego pojawił się dany nurt badań językoznawczych
- potrafi wskazać filozoficzne przesłanki leżące u podłoża takiego a nie innego definiowania w językoznawstwie jego podstawowych pojęć

- potrafi w podstawowym stopniu traktować odpowiednie stanowiska filozoficzne jako heurystyczne przesłanki dla własnych badań i rozstrzygnięć językoznawczych

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

- ma świadomość naukowej, społecznej i moralnej wagi słowa
- ma świadomość wagi języka oraz związanych z językiem jego intencjonalnych warstw w procesie społecznej komunikacji

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

- obecność na zajęciach
- czynny udział w dyskusjach prowadzonych na zajęciach
- przygotowanie pracy pisemnej
- zaliczenie ustne

IV. Treści programowe:

Główne zagadnienia i kierunki filozofii oraz związane z nimi podstawowe pojęcia filozoficzne. Platonizm – Arystotelizm – stoicyzm: podobieństwa i różnice. Augustynizm – tomizm – szkotyzm. Metafizyka i logika Dunsza Szkota. Intelktualny ośrodek myśli teologiczno-filozoficzno-logicznej Port Royal. Kartezjanizm. Empiryzm brytyjski: Locke – Berkeley – Hume. Kantyzm. Filozofia analityczna. Fenomenologia.

V. Literatura podstawowa:

- K. Ajdukiewicz, *Zagadnienia i kierunki filozofii*, Warszawa 1983.
- J.M. Bocheński, *Współczesne metody myślenia*, Poznań 1992.
- T. Czeżowski, *O metafizyce, jej kierunkach i zagadnieniach*, Kęty 2004.
- S. Świeżawski, *Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*, Warszawa-Wrocław 2000.
- W. Tatarkiewicz, *Historia filozofii*, t. I-III, Warszawa 1968

VI. Literatura uzupełniająca:

- J.M. Bocheński, *O filozofii analitycznej*, w: tegoż: *Logika i filozofia*, Warszawa 1993.
- M. Hempoliński, *Filozofia współczesna. Wprowadzenie do zagadnień i kierunków*, Warszawa 1989.
- R. Ingarden, *Dążenie fenomenologów*, w: tegoż: *Z badań nad filozofia współczesną*, Warszawa 1963.
- J.J. Jadacki, *Człowiek i jego świat*, Warszawa 2003.
- Filozofia a nauka. Zarys encyklopedyczny*, Ossolineum 1987.
- Słownik terminów i pojęć filozoficznych*, red. A. Podsiad, Warszawa 2000.

Uwaga:

Doktorant może korzystać z dowolnego wydania w/w tytułów.

Nazwa przedmiotu	Historia językoznawstwa	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	1, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W_01;, W_02; W_04, W_05; U_02; U_03;U_04; K_02; K_07; K_09.
Wymagania wstępne	<ul style="list-style-type: none"> – ogólna wiedza w zakresie teorii językoznawczych – znajomość podstawowej terminologii językoznawczej 	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: wykład – 30	Sposób zaliczenia: egzamin
Autor programu:	dr hab. Urszula Wójcik	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> – konwersacja sprawdzająca podczas wykładów (połączonych z konwersatorium) stopień przyswojenia i zrozumienia przedstawianych tematów oraz umiejętności ich samodzielnej eksplikacji – egzamin końcowy 	

I. Cele kształcenia:

Prezentacja najważniejszych osiągnięć myśli językoznawczej, poczynając od dorobku starożytnego językoznawstwa: hinduskiego, greckiego, rzymskiego, kończąc na dwudziestowiecznych kierunkach strukturalnych i typowych dla nich koncepcjach

metodologicznych. Wprowadzenie w zagadnienia językoznawstwa ogólnego (definicja języka, języki świata – klasyfikacja genetyczna, geograficzna i typologiczna, rozwój pisma). Przedstawiane treści programowe mają na celu ukazanie językoznawstwa jako dyscypliny, która odegrała istotną rolę w rozwoju nauk humanistycznych.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- zna dobrze historię językoznawstwa i jego rozwój jako autonomicznej dyscypliny naukowej (W_02)
- ma zaawansowaną i rozbudowaną wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru wiedzy humanistycznej (W_01)
- ma zaawansowaną wiedzę interdyscyplinarną, uwzględniającą związki językoznawstwa z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych (W_05)
- umie przedstawić główne metodologie badawcze stosowane w językoznawstwie omawianego okresu (W_04)

w zakresie umiejętności:

- rozumie i interpretuje tekst naukowy
- potrafi dokonać jego krytycznej analizy
- posługuje się odpowiednimi narzędziami badawczymi do wyszukiwania, weryfikowania i porządkowania określonych informacji (zjawisk) w tekstach
- posiada umiejętności wykorzystania nauk pomocniczych językoznawstwa (U_02, U_03, U_04)

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

- rozumie konieczność samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania własnych kompetencji badawczych (K_02)
- docenia rolę języka w tradycji i dziedzictwie kulturowym ludzkości; podejmuje działania na rzecz zachowania tegoż dziedzictwa w regionie, kraju czy za granicą (K_07)
- inicjuje i kieruje działaniami na rzecz wykorzystywania osiągnięć językoznawczych do rozwoju więzi społecznych na różnych poziomach (K_09)

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

- obowiązkowa obecność na wykładach
- aktywność i bieżące przygotowanie do zajęć
- egzamin ustny

IV. Treści programowe:

1. Hipotezy na temat powstania mowy. Definicja języka. Rozwój pisma. Języki świata (klasyfikacja genetyczna, geograficzna i typologiczna).
2. Starożytne językoznawstwo hinduskie (Panini i Patańjali).
3. Myśl językoznawcza w starożytnej Grecji: antynomia *physei* i *thesei*, analogiści i anomalisci, spór naturalistów i konwencjonalistów, koncepcja Arystotelesa.
3. Językoznawstwo w starożytnym Rzymie.
4. Rozwój myśli językoznawczej od średniowiecza (nurt wschodni i zachodni) do końca XVIII w. Szkoła Port Royal i zagadnienie uniwersaliów języka.
5. Językoznawstwo naukowe XIX w. Językoznawstwo diachroniczne – kontakty z sanskrytem, metody badań diachronicznych, w tym metoda historyczno-porównawcza. Lipska szkoła młodogramatyczna jako przejaw paradygmatu indukcyjnego. Psychologizm (Humboldt, Wundt). Prekursorzy strukturalizmu – szkoła kazańska: Jan Ignacy Niecisław Baudouin de Courtenay i Mikołaj Kruszewski.
6. Strukturalizm europejski :

- a) F. de Saussure jako twórca strukturalizmu. Podstawowe pojęcia: langue, parole, synchronia, diachronia, znak językowy i pojęcie wartości znaku, relacje syntagmatyczne, paradygmatyczne;
- b) europejskie szkoły strukturalistyczne: szkoła praska –Jacobson i jego funkcjonalizm; szkoła londyńska ; szkoła genewska – stylistyka Ch. Bally ; szkoła kopenhaska – formalizm L. Hjelmsleva (glossematyka) jako teoria dedukcyjna; Karl Ludwig Bühler – aksjomaty językowe i analiza systemu językowego (płaszczyzna deiktyczna/płaszczyzna symboliczna).
7. Strukturalizm amerykański: deskryptywizm (L. Bloomfield) i dystrybucjonizm (Z. Harris)

V. Literatura podstawowa:

A.

- Aitchison J., Ziarna mowy, Warszawa 2002.
- Bobrowski I., Zaproszenie do językoznawstwa, Kraków 1998.
- Bühler K., Teoria języka. O językowej funkcji przedstawiania, Kraków 2004.
- de Saussure Ferdinand., Kurs językoznawstwa ogólnego, Warszawa 1991 (wybrane rozdziały)
- Fisiak J., Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych, Warszawa 1975.
- Gawroński A., Dlaczego Platon wykluczył poetów z Państwa, Warszawa 1984.
- Heinz A, Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978. (wybrane fragmenty)
- Lachur Cz., Zarys językoznawstwa ogólnego, Opole 2004.
- Majewicz A., Języki świata i ich klasyfikowanie, Warszawa 1989.
- Milewski T., Językoznawstwo, Warszawa 1965.

B.

- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, pod red. K. Polańskiego, Wrocław 1993.
- Encyklopedia języka polskiego, pod red. S. Urbańczyka, Wrocław 1991.
- Słownik terminologii językoznawczej, red. Z. Gołąb, A. Heinz, K. Polański, Warszawa 1968.

VI. Literatura uzupełniająca:

- Heinz A., Językoznawstwo ogólne, seria „Nauka dla wszystkich” nr 98, Kraków 1969.
- Językoznawstwo strukturalne: wybór tekstów, pod red. H. Kurkowskiej i A. Weinsberga, Warszawa 1979.
- Milka I., Kierunki w lingwistyce, Wrocław 1975.

Nazwa przedmiotu	LEKTORAT do wyboru: język angielski, niemiecki, francuski, hiszpański, rosyjski	Język wykładowy: język polski/język angielski/język niemiecki
Semestr, poziom i typ studiów	Sem.: 1, 2, 3, 4 III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: sem. 1-3: 1+1+1 sem. 4: 2
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Wymagania wstępne	Program zajęć skierowany jest do osób posługujących się językiem obcym przynajmniej na poziomie A2, osób kreatywnych, potrafiących pracować w zespole, gotowych do udziału w projektach edukacyjnych.	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: język do wyboru, laboratorium językowe; I sem. - 30 g., II sem. - 30 g., III sem. - 30g., IV sem. - 30 g.	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę po każdym semestrze; egzamin – po IV semestrze
Autor programu:	dr Elżbieta Pawlikowska-Asendrych	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Aktywne uczestnictwo w zajęciach, przygotowane i przedstawione prace zaliczeniowe wyznaczone przez prowadzącego zajęcia, efekty kształcenia sprawdzane są na bieżąco podczas prac kontrolnych oraz zaliczeniowych.	

I. Cele kształcenia:

Celem kursu jest nabycie językowej biegłości komunikacyjnej w zakresie poziomu B2 umożliwiającej doktorantowi bezproblemowe porozumiewanie się w typowych sytuacjach życia codziennego oraz zdobycie językowej biegłości komunikacyjnej ustnej i pisemnej z zakresu terminologii językoznawczej oraz związanej z typowymi sytuacjami życia codziennego. W trakcie nauki wybranego języka obcego doktorant zdobywa ogólną wiedzę związaną z kulturą krajów wybranego obszaru językowego, co jest niezbędne do zrozumienia struktur językowych używanych w danym języku. Niezwykle ważnym celem kształcenia jest również nabycie umiejętności inicjowania i kontynuowania dyskusji w języku obcym na

znane tematy, przedstawiając swoje zdanie i broniąc swoich poglądów, jak też zdobycie umiejętności tłumaczenia wybranych tekstów z dziedziny językoznawstwa przy użyciu słowników jedno- i dwujęzycznych.

II. Efekty kształcenia:

1. W zakresie wiedzy doktorant zna zasady wymowy języka obcego, zna podstawowe zasady ortograficzne i gramatyczne języka obcego umożliwiające mu sporządzanie wypowiedzi ustnych i pisemnych na tematy związane z życiem codziennym. Zna podstawową terminologię fachową z dziedziny językoznawstwa w języku obcym. Zna podstawowe informacje z dziedziny kultury krajów danego obszaru językowego.
2. W zakresie umiejętności doktorant potrafi konstruować samodzielnie wypowiedzi na znane tematy związane z typowymi sytuacjami życia codziennego. Potrafi spontanicznie włączyć się do dyskusji prowadzonej w języku obcym i odpowiednio na nią reagować. Rozumie główne wątki wypowiedzi nieadaptowanych (np. programy radiowe, telewizyjne, teksty obcojęzyczne). Potrafi uzasadniać własne poglądy i plany. Potrafi relacjonować wydarzenia oraz streszczać przeczytane teksty pochodzące z książek, filmów i artykułów naukowych w języku obcym. Potrafi pisać zrozumiałe szczegółowe teksty na tematy związane z życiem codziennym oraz swoimi zainteresowaniami. Potrafi pisać teksty użytkowe (np. list, rozprawka) w języku obcym. Potrafi tłumaczyć na język ojczysty wybrane teksty z dziedziny językoznawstwa przy użyciu słowników. Potrafi samodzielnie wyszukać rozwiązanie problemu językowego w słownikach i opracowaniach dotyczących gramatyki i ortografii danego języka obcego. Potrafi interpretować i przetwarzać informacje zawarte w tekście. Potrafi czytać ze zrozumieniem teksty oryginalne oraz posługiwać się słownictwem w nich zawartym. Potrafi porozumiewać się bez większych trudności z rodzimymi użytkownikami języka.
3. W zakresie kompetencji społecznych doktorant radzi sobie w różnych sytuacjach komunikacyjnych podczas kontaktów codziennych i naukowych. Potrafi współpracować z innymi członkami grupy, przyjmując w niej różne role i rozumie potrzebę pracy w zespole. Przyjmuje odpowiedzialność za przyjazną atmosferę na zajęciach. Potrafi określić swój punkt widzenia w danej kwestii, przedstawić argumenty za i przeciw oraz zaakceptować stanowisko interlokutora. Rozumie konieczność stałego doskonalenia kompetencji językowych.

III. Metody i kryteria zaliczenia

Stosowane metody dydaktyczne to: dyskusja, ćwiczenia do tekstu, praca indywidualna, grupowa, w parach, praca z tekstem, analiza struktury tekstu, praca ze słownictwem, planszami językowymi, metody aktywizujące.

Kryteria zaliczenia przedmiotu to: kontrola bieżąca, aktywne uczestnictwo w zajęciach, dobre przygotowanie się do zajęć, wykonywanie prac domowych, obecność na zajęciach (dopuszcza się 2 nieobecności doktoranta w semestrze; w przypadku częstszych nieobecności doktorant zobowiązany jest nadrobić je, wykonując dodatkowe zadania proponowane przez nauczyciela).

Kontrola okresowa: doktoranci muszą zaliczyć 2 prace pisemne (testy) w semestrze (dopuszcza się maksymalnie 2 poprawy pracy).

Ocenę semestralną stanowi średnia następujących ocen cząstkowych: ocena za testy, ocena za prace domowe. Podstawą zaliczenia przedmiotu jest również udokumentowane uczestnictwo doktoranta zajęciach.

IV. Treści programowe:

Szczegółowe treści programowe wynikają z doboru odpowiedniego podręcznika dla danego języka i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

V. Literatura podstawowa:

Wybór podręcznika wiodącego oraz materiałów dodatkowych zależy od prowadzącego zajęcia.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od prowadzącego zajęcia.

Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – PROWADZENIE ZAJĘĆ LUB UCZESTNICZENIE W ICH PROWADZENIU	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	Sem.: 2, 4, 6, 8, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 1 + 1 + 1 + 1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W09, U13, U14, K10
Wymagania wstępne	Odbycie praktyki w formie prowadzenia zajęć	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: Przeprowadzenie 40 g. zajęć dydaktycznych	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr Elżbieta Pawlikowska-Asendrych	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Przygotowanie programu, opracowanie sylabusu przedmiotu oraz konspektu wybranej formy zajęć, prowadzonych przez doktoranta ze studentami i sprawdzających osiągnięte efekty kształcenia.	

I. Cele kształcenia:

Celem praktyk jest prowadzenie zajęć przez doktoranta ze studentami, rozwijających umiejętności dydaktyczne i zawodowe, przyczyniających się do rozwoju umiejętności dydaktycznych i zawodowych poprzez zdobywanie kwalifikacji w zakresie metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych, w

szczegółności w zakresie metodyki zajęć dydaktycznych i nowych technologii wykorzystywanych w kształceniu studentów.

II. Efekty kształcenia:

1. W zakresie wiedzy doktorant ma rozbudowaną wiedzę z zakresu planowania pracy pedagogicznej oraz procesu kształcenia w szkole wyższej oraz nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych, w szczególności w zakresie metodyki zajęć dydaktycznych, nowoczesnych technik i nowych technologii wykorzystywanych w kształceniu studentów;

2. W zakresie umiejętności doktorant potrafi przygotować przebieg czynności nauczania i wykorzystać metody kształcenia w szkole wyższej, posiada umiejętności dydaktyczne i zawodowe, związane z kwalifikacjami w zakresie metodyki zajęć dydaktycznych, nowoczesnych metod i technik oraz nowych technologii w kształceniu studentów.

3. W zakresie kompetencji społecznych ma świadomość poziomu oraz możliwości rozwoju własnych koncepcji dydaktycznych oraz znaczenia nowoczesnych metod w dydaktyce.

III. Metody i kryteria zaliczenia

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest przygotowanie przez doktoranta programu wybranych zajęć, sylabusu i treści kształcenia, a także konspektu zajęć oraz ocena stosowanych w czasie zajęć, rozwijających umiejętności dydaktyczne lub zawodowe. Oceniane będą: metodyka zajęć, nowoczesne techniki i nowe technologie wykorzystywane w kształceniu studentów.

IV. Treści programowe:

Zmienne, zależne od tematyki zajęć prowadzonych przez doktoranta i wskazane przez prowadzącego.

V. Literatura podstawowa:

Zmienna, zależna od tematyki zajęć wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki zajęć wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

Nazwa przedmiotu	PRZEDMIOT DO WYBORU	Język wykładowy: język polski/język angielski
Semestr, poziom i typ studiów	Sem.: 5, 6, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 1+1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W01, U05, U08, U14, K02, K10
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: do wyboru	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr Elżbieta Pawlikowska-Asendrych	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Aktywne uczestnictwo w zajęciach, przygotowana praca zaliczeniowa wyznaczona przez prowadzącego zajęcia.	

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć jest poszerzanie wiedzy i umiejętności naukowych poprzez uczestniczenie w ćwiczeniach poświęconym tematom językoznawczym z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia. Doktorant ma swobodę wyboru co najmniej dwóch przedmiotów, które zostaną przedstawione przez rozpoczęciem semestru. Samodzielnie wybierając zajęcia, w których będzie uczestniczył, rozwija wiedzę z wielu dyscyplin, poszerza horyzonty myślowe, nabywa także umiejętności w zakresie dydaktyki, w tym nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć.

II. Efekty kształcenia:

1. W zakresie wiedzy doktorant ma zaawansowaną i rozbudowaną wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru wiedzy humanistycznej.
2. W zakresie umiejętności doktorant potrafi w sposób krytyczny wyszukiwać, analizować, selekcjonować, porównywać i integrować informacje z różnych źródeł i ze świadomością różnych metodologii badawczych oraz wykorzystywać zintegrowaną wiedzę z innych dyscyplin naukowych, posiada umiejętności dydaktyczne i zawodowe, związane z kwalifikacjami w zakresie metodyki zajęć dydaktycznych, nowoczesnych metod i technik oraz nowych technologii w kształceniu studentów.
3. W zakresie kompetencji społecznych rozumie konieczność samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania własnych kompetencji badawczych wykazując kreatywność w poszukiwaniu nowych obszarów badań i kierowaniu ich przebiegiem, ma świadomość poziomu oraz możliwości rozwoju własnych koncepcji dydaktycznych oraz znaczenia nowoczesnych metod w dydaktyce.

III. Metody i kryteria zaliczenia

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest udokumentowane uczestnictwo doktoranta zajęciach ćwiczeniowych.

IV. Treści programowe:

Zmienne, zależne od tematyki ćwiczeń wybranej przez doktoranta.

V. Literatura podstawowa:

Zmienna, zależna od tematyki ćwiczeń wybranej przez doktoranta.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki ćwiczeń wybranej przez doktoranta.

Nazwa przedmiotu	WARSZTAT PRACY NAUKOWEJ JĘZYKOZNAWCY	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	3-4 sem, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W_01, W_03, W_04, W_05 U_02, U_04, U_05, U_06, K_01, K_02, K_03, K_05, K_11
Wymagania wstępne	Ogólna wiedza w zakresie językoznawstwa	
Forma zajęć, liczba godzin, dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: ćwiczenia 60	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	Dr hab. Bogusław Bierwiaczonek, prof. AJD	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Prezentacja zadanej literatury oraz opracowanie dwóch projektów badawczych (jednego indywidualnego i jednego zespołowego) sprawdzających efekty kształcenia	

I. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zaznajomienie doktorantów ze współczesnymi możliwościami badań językoznawczych w oparciu o dane słownikowe, ankietowe, komputerowe i korpusowe, które umożliwiają stosowanie metod ilościowych i empirycznych w językoznawstwie.

II. Efekty kształcenia:

W zakresie wiedzy:
zna najważniejsze pojęcia z zakresu leksykografii komputerowej i językoznawstwa korpusowego,

zna odstawy metodologiczne Językowego Obrazu Świata teorie z zakresu współczesnego językoznawstwa kognitywnego;
zna podstawy teoretyczne baz danych WordNet i FrameNet
ma zaawansowaną wiedzę nt. tworzenia, budowy i typologii korpusów językowych
zna i poprawnie posługuje się pojęciami z zakresu współczesnych teorii językoznawczych ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa kognitywnego.

W zakresie umiejętności:

umie stosować metodologię teorii Językowego Obrazu Świata,

potrafi konstruować reprezentacje wyrazów i wyrażeń złożonych w oparciu o teorię WordNet i FrameNet.

potrafi posługiwać się korpusem tekstów, formułuje zapytania z uwzględnieniem wyrażeń regularnych,

potrafi wyciągać wnioski z danych korpusowych oraz poprawnie interpretować różnice we frekwencji i kolokacji wyrazów,

potrafi posługiwać się dostępnymi korpusami w celach badawczych

potrafi samodzielnie szukać danych językowych i analizować je przy użyciu źródeł internetowych, korpusów językowych i teorii językoznawstwa korpusowego.

W zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

śledzi rozwój najnowszych tendencji w leksykografii komputerowej i językoznawstwie korpusowym dostrzega i rozumie rolę i znaczenie kwantytatywnych metod empirycznych w językoznawstwie;

potrafi prowadzić badania i prezentować ich wyniki zarówno indywidualnie jak i w zespole; rozumie znaczenie Internetu w rozwoju języka i czynnie w nim uczestniczy

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

- aktywna obecność na ćwiczeniach
- lektura zadanej literatury
- systematyczne wykonywanie ćwiczeń i projektów badawczych
- praktyczna umiejętność stosowania omówionych metod w dwóch niezależnych projektach badawczych

IV. Treści programowe:

Metody współczesnej semantyki leksykalnej, leksykologii i leksykografii.

Podstawy metodologiczne Językowego Obrazu Świata – ankieta i test skojarzeniowy jako metody językoznawstwa.

Podstawy WordNet i FrameNet

Pojęcie i budowa korpusu ogólnego i specjalistycznego.

Tworzenie korpusu, z uwzględnieniem kryteriów reprezentatywności i skończonej wielkości.

Anotacja lingwistyczna, semantyczna i bibliograficzna korpusów

Warsztat komputerowy lingwistyki komputerowej

Korpusowe badania związków międzywyrazowych i wzorców składniowych.

Podstawy analizy koleksemowej Stefanowitscha i Griesa (2006) w badaniach polisemii konstrukcyjnej.

V. Literatura podstawowa:

Atkins, B.T.S., Rundell, M. (2008). *The Oxford Guide to Practical Lexicography*. Oxford: Oxford University Press.

Bartmiński, J. (2014) Ankieta jako pomocnicze narzędzie rekonstrukcji językowego obrazu świata. W: I. Bielińska-Gardziel, S. Niebrzegowska-Bartmińska, J. Szadura (red.) *Wartości w językowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*. Lublin: Wydawnictwo UMCS, ss. 279-308.

Językowy obraz świata (red. J. Anusiewicz, A. Dąbrowska), *Język a kultura*, t. 13, Wrocław 2000

Lewandowska-Tomaszczyk, B. (red.) (2005) *Podstawy językoznawstwa korpusowego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

G. A. Miller, R. Beckwith, C. D. Fellbaum, D. Gross, K. Miller. 1990. WordNet: An online lexical database. *Int. J. Lexicograph.* 3, 4, ss. 235–244.

Żmigrodzki, P. (2009) *Wprowadzenie do leksykografii polskiej*. Katowice: Wydawnictwo UŚ, wyd. 3

VI. Literatura uzupełniająca:

Arppe, A., Gilquin, G., Glynn, D., Hilpert, M., Zeschel, A. 2010. Cognitive Corpus Linguistics: Five points of debate on current theory and methodology. *Corpora*, 5(1)

Biber D., Conrad S., Reppen R. (2008) *Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use*. Cambridge Approaches to Linguistics.

Glynn, D., Fischer, K. 2010. (Red.) *Corpus-Driven Cognitive Semantics. Quantitative approaches*. Cognitive Linguistics Research. Berlin: Mouton de Gruyter.

Glynn, D., Robinson, J. 2014 (Red.) *Polysemy and Synonymy. Corpus Methods in Cognitive Linguistics. Human Cognition*. Amsterdam: John Benjamins.

Gries, S. T. and A. Stefanowitsch (eds.) 2006) *Corpora in Cognitive Linguistics: Corpus-based approaches to syntax and lexis*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Lewandowska-Tomaszczyk, B. 2002. Polysemy research: methodology and mechanisms. [w:] B. Lewandowska-Tomaszczyk, K. Turewicz [Red.]. *Cognitive Linguistics Today*. Frankfurt: Peter Lang. 81-96.

Lüdeling A., Kyto M. 2010: *Corpus Linguistics: An International Handbook*.

Przepiórkowski A. 2003: *Korpus języka polskiego PAN / The IPIPAN Corpus*. Warszawa.

Przepiórkowski A., Bańko M., Górski R. G., Lewandowska-Tomaszczyk B. 2012: *Narodowy Korpus Języka Polskiego*

Sinclair, J. 1991. *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press.

Stalmaszczyk, P. 2006. (Red.) *Metodologia językoznawstwa. Podstawy teoretyczne*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Stefanowitsch, A., Gries S. T., 2007. (Red.), *Corpora in Cognitive Linguistics: Corpus-Based Approaches to Syntax and Lexis*. Walter de Gruyter.

Svartvik, J. (red.) (1992). *Directions in Corpus Linguistics, Proceedings of Nobel Symposium 82, Stockholm, 4 – 8 August 1991*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Nazwa przedmiotu	SEMINARIUM OTWARTE – WYKŁADY MISTRZOWSKIE POZA TOKIEM STUDIÓW	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	Sem.: 2, 3, 4, 5, 6, 7, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 1 (x6)
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W03, U05, U08, U14, K02, K10
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: fakultatywne, do wyboru poza tokiem studiów	Sposób zaliczenia: zaliczenie
Autor programu:	dr Elżbieta Pawlikowska-Asendrych	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Potwierdzony przez opiekuna naukowego wykaz seminariów i/lub wykładów mistrzowskich, w których uczestniczył doktorant poza tokiem studiów.	

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć fakultatywnych jest poszerzanie wiedzy i umiejętności naukowych i dydaktycznych poprzez uczestniczenie w seminariach otwartych i wykładach mistrzowskich poza tokiem studiów. Doktorant ma swobodę wyboru

przedmiotów poza tokiem studiów, samodzielnie wybierając zajęcia, w których będzie uczestniczył, rozwija wiedzę z wielu dyscyplin, poszerza horyzonty myślowe, nabywa także umiejętności w zakresie dydaktyki, w tym nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć.

II. Efekty kształcenia:

1. W zakresie wiedzy doktorant zna najnowsze teorie i metodologie językoznawstwa i jego rozwój.
2. W zakresie umiejętności doktorant potrafi w sposób krytyczny wyszukiwać, analizować, selekcjonować, porównywać i integrować informacje z różnych źródeł i ze świadomością różnych metodologii badawczych oraz wykorzystywać zintegrowaną wiedzę z innych dyscyplin naukowych, posiada umiejętności dydaktyczne i zawodowe, związane z kwalifikacjami w zakresie metodyki zajęć dydaktycznych, nowoczesnych metod i technik oraz nowych technologii w kształceniu studentów.
3. W zakresie kompetencji społecznych rozumie konieczność samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania własnych kompetencji badawczych wykazując kreatywność w poszukiwaniu nowych obszarów badań i kierowaniu ich przebiegiem, ma świadomość poziomu oraz możliwości rozwoju własnych koncepcji dydaktycznych oraz znaczenia nowoczesnych metod w dydaktyce.

III. Metody i kryteria zaliczenia

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest udokumentowane uczestnictwo doktoranta w seminariach otartych i wykładach mistrzowskich poza tokiem studiów.

IV. Treści programowe:

Zmienne, zależne od tematyki wybranej przez doktoranta

V. Literatura podstawowa:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta.

Nazwa przedmiotu	WYKŁAD MONOGRAFICZNY	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	4-5, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 1+1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W_02, W_05, U_01, U_08, K_07
Wymagania wstępne	brak wymagań wstępnych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: wykład: 60	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr Elżbieta Pawlikowska-Asendrych	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Udział doktoranta w wykładzie.	

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć jest zapoznanie doktoranta z wybranymi dyscyplinami językoznawstwa oraz nauk humanistycznych, które pogłębią i rozbudują wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru wiedzy humanistycznej, w tym poszerzą terminologię językoznawczą, a także wpłyną na wiedzę interdyscyplinarną z uwzględnieniem znajomości różnych perspektyw badawczych właściwych dla poszczególnych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- zna dobrze historię językoznawstwa i jego rozwój jako autonomicznej dyscypliny naukowej (W_02)
- ma zaawansowaną wiedzę interdyscyplinarną, uwzględniającą związki językoznawstwa z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych (W_05)

w zakresie umiejętności:

- potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych z językoznawcami oraz przedstawicielami innych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych zarówno w języku rodzimym, jak i w języku obcym (U_01)
- wykorzystuje zintegrowaną wiedzę z innych dyscyplin naukowych i stosuje ją w swojej działalności badawczej (U_08)

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

- docenia rolę języka w tradycji i dziedzictwie kulturowym ludzkości; podejmuje działania na rzecz zachowania tegoż dziedzictwa w regionie, kraju czy za granicą (K_07)

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

Metodami dydaktycznymi są ćwiczenia konwersatoryjne i dyskusja seminaryjna. Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność doktoranta na zajęciach oraz aktywność podczas zajęć, a także przygotowanie podstawowej bibliografii wybranego przedmiotu.

IV. Treści programowe:

Zmienne, zależne od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

V. Literatura podstawowa:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

Nazwa przedmiotu	FILOZOFIA JĘZYKA	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	2, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2 (30 zajęcia dydaktyczne + 30 lektury bibliografii)
Profil kształcenia	Profil: ogólnoakademicki	W_01,W_05,W_08; U_02, U_4, U_8; K_7, K_9
Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza historyczno-filozoficzna	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	forma zajęć: 15 g. wykładów 15 g . ćwiczeń	sposób zaliczenia: przygotowanie eseju, omówienie, zaliczenie na ocenę przygotowanie eseju, omówienie, zaliczenie na ocenę
Autor programu:	Dr hab. Adam Olech	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Student na zakończenie zajęć powinien przygotować dwa eseje	

I. Cele kształcenia:

Przekazanie doktorantom – w aspekcie historycznym, przy jednoczesnym skupieniu się na czasach współczesnych – podstawowej wiedzy z zakresu filozofii języka dotyczącej ogólnych cech języka, pełnionych przez język funkcji oraz związanych z tymi cechami i funkcjami takich pojęć semiotycznych, jak wyrażenie, znaczenie, odnoszenie się wyrażeń, prawdziwość, modalność itp.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant

w zakresie wiedzy:

- zna podstawowe odpowiedzi występujące w historii filozofii języka od czasów starożytnych po czasy współczesne związane z pytaniami o naturę języka, jego pochodzenie i jego użycie
- zna podstawowe rozstrzygnięcia ontologiczne, epistemologiczne i antropologiczno-filozoficzne leżące u podłoża odpowiedzi na kluczowe pytania dotyczące natury języka i jego pochodzenia
- zna współczesne dyskusje występujące we współczesnej filozofii języka dotyczące syntaktyki, znaczenia wyrażeń, odniesienia przedmiotowego wyrażeń, języka i myśli oraz społeczno-interakcyjnej roli języka

w zakresie umiejętności:

- umie ze zrozumieniem posługiwać się pojęciami filozoficzno-językowymi
- potrafi wskazać i nazwać filozoficzno-językowe przesłanki leżące u podstaw głównych stanowisk w kwestii podstawowych pojęć semiotycznych
- potrafi skonstruować spójną filozoficznie-językową koncepcję języka dającą odpowiedź na pytanie o naturę języka i jego pochodzenie oraz opisującą podstawowe pojęcia semiotyczne

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

- ma świadomość przesłanek filozoficznych i filozoficzno-antropologicznych leżących u podstaw różnych koncepcji języka
- ma świadomość wagi wzajemnych relacji pomiędzy językiem a poznaniem
- ma świadomość wpływu języka na postrzeganie siebie i świata

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

- obecność na zajęciach
- aktywny udział w dyskusjach na zajęciach
- przygotowanie prac pisemnych

IV. Treści programowe:

Zarys dziejów filozofii języka: język-logika-poznanie-świat w ujęciu Platona, Arystotelesa i stoików; język a logika w ujęciu filozofów średniowiecza w ujęciu Piotra Abelarda, Williama Ockhama, Dunsza Szkota; język-gramatyka-logika w ujęciu szkoły Port-Royal; język-empiryzm-asocjacionizm w ujęciu empiryzmu brytyjskiego Locke'a, Berkeley'a i Hume'a; język w ujęciu Ferdinanda de Saussure'a; język-logika-poznanie-świat w ujęciu analitycznej filozofii języka i fenomenologii – G. Frege, L. Wittgenstein, B. Russell, A. Tarski, Carnap, K. Ajdukiewicz, W.V.O. Quine, S. Kripke, M. Dummett, E. Sapir i B. Lee Whorf, N. Ch. S. Peirce, Chomsky, E. Husserl, R. Ingarden.

Zarys głównych problemów filozofii języka w kontekście współczesnego podziału semiotyki na syntaktykę, semantykę i pragmatykę – opis i analiza podstawowych pojęć wchodzących w skład semiotyki logicznej.

V. Literatura podstawowa:

G. Reale, *Historia filozofii starożytnej*, t. I, II (tamże: poglądy Platona, Arystotelesa i stoików na wzajemną relację języka, poznania i świata), KUL, Lublin 1994.

- J. Legowicz (red.), *Historia filozofii średniowiecznej* (tamże: rozdz. III. *Logika, jej recepcja i zastosowanie* – autor: Mieczysław Markowski), PWN, Warszawa 1980.
- G. Frege, *Sens i znaczenie*, w: tegoż, *Pisma semantyczne*, PWN, Warszawa 1977.
- E. Husserl, *Badania logiczne*, t. II (tamże: *Badanie I. Wyrażenie i znaczenie*, rozdz. 1, 2, 4), PWN, Warszawa 2000.
- A. Tarski, *Semantyczna koncepcja prawdy i podstawy semantyki*, w: tegoż, *Pisma logiczno-filozoficzne*, t. 1, *Prawda*, PWN, Warszawa 1995.
- J. Lyons, *Semantyka I* (tamże: rozdz. 4, 5, 6, 7), PWN, Warszawa 1984.
- B. Stanosz, *Dwie filozofie języka*, w: *Deskrypcje i prawda. Czterdziestolecie Polskiego Towarzystwa Semiotycznego*, red. J. Pelc, Znak-Język-Rzeczywistość, Polskie Towarzystwo Semiotyczne, Warszawa 2010.
- B. Stanosz (red.), *Lingwistyka a filozofia. Współczesny spór o filozoficzne założenia teorii języka*, (tamże: *Wprowadzenie. Próba rewolucji w lingwistyce* - autorka: B. Stanosz), PWN, Warszawa 1977.
- B. Stanosz (red.), *Język w świetle nauki* (tamże: *Wstęp* – autorka: B. Stanosz), Czytelnik, Warszawa 1980.
- B. Szymańska, *Co to jest strukturalizm?*, „Nauka dla wszystkich” nr 334, PAN Oddział w Krakowie, Kraków 1980.
- W. Osiatyński, *Zrozumieć świat. Rozmowy z uczonymi amerykańskimi* (tamże: rozmowa z N. Chomskym pt. „Język i natura ludzka”), Czytelnik, Warszawa 1980.
- M. Hempoliński, *Brytyjska filozofia analityczna* (tamże: rozdz. IV. *Ludwig Wittgenstein: Filozofia analizy*), PIW, Warszawa 1974.

VI. Literatura uzupełniająca:

- J. Lyons, *Chomsky*, Wiedza Powszechna, Omega, Warszawa 1975.
- R. Ingarden, *O dziele literackim* (tamże: rozdz. V. *Warstwa tworców znaczeniowych*), PWN, Warszawa 1988.
- R. Ingarden, *Z teorii języka i filozoficznych podstaw logiki* (tamże: cz. A), PWN, Warszawa 1972.
- H. Stonert, *Język i nauka*, rozdz. I, III, IV, Warszawa 1963.
- K. Ajdukiewicz, *O znaczeniu wyrażenia*, w: tegoż, *Język i poznanie. Wybór pism z lat 1923-1939*, t. I, PWN, Warszawa 1960.
- L. Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*, przeł. i wstępem opatrzył B. Wolniewicz (szczególnie godny polecenia jest wstęp tłumacza pt. *O Traktacie*), PWN, Warszawa 1997.
- B. Stanosz (red.), *Język w świetle nauki*, Czytelnik, Warszawa 1980.
 - A. Olech, *Ajdukiewicz a Husserl wobec kwestii znaczenia wyrażenia*, w: „*Studia Semiotyczne*”, XXIV, red. J. Pelc, *Znak-Język-Rzeczywistość*, Polskie Towarzystwo Semiotyczne, Warszawa 2001.
 - Polskie Towarzystwo Semiotyczne, e-biblioteczka (wybrane pozycje):
<http://www.pts2.home.pl/31915/59915.html>
 - *Słownik terminów i pojęć filozoficznych*, red. A. Podsiad, IW PAX, Warszawa 2000.
 - *Mała Encyklopedia Logiki*, red. W. Marciszewski, Ossolineum, Wrocław 1970.

Uwaga:

Doktorant może korzystać z dowolnego wydania w/w tytułów.

Nazwa przedmiotu	Teorie i metody językoznawstwa współczesnego	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	3, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W_01;, W_02; W_04, W_05; U_02; U_03;U_04; K_02; K_07; K_09.
Wymagania wstępne	<ul style="list-style-type: none"> – ogólna wiedza w zakresie teorii językoznawczych – znajomość podstawowej terminologii językoznawczej 	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: wykład – 30	Sposób zaliczenia: egzamin
Autor programu:	dr hab. Urszula Wójcik	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> – konwersacja sprawdzająca podczas wykładów (połączonych z konwersatorium) stopień przyswojenia i zrozumienia przedstawianych tematów oraz umiejętności ich samodzielnej eksplikacji – egzamin końcowy 	

I. Cele kształcenia:

Wykłady mają na celu zapoznanie doktorantów ze współczesnymi, proponowanymi przez różne szkoły, teoriami dotyczącymi języka. Podczas tych zajęć uczestnicy zapoznają się z naukowymi tekstami z tej dziedziny, poznają terminologie i najnowsze metodologie badawcze. Przedstawiane treści programowe mają na celu ukazanie językoznawstwa jako dyscypliny, która odgrywa istotną rolę w rozwoju nauk humanistycznych.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- zna dobrze historię językoznawstwa i jego rozwój jako autonomicznej dyscypliny naukowej (W_02)
- ma zaawansowaną i rozbudowaną wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru wiedzy humanistycznej (W_01)
- ma zaawansowaną wiedzę interdyscyplinarną, uwzględniającą związki językoznawstwa z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych (W_05)
- umie przedstawić główne metodologie badawcze stosowane w językoznawstwie omawianego okresu (W_04)

w zakresie umiejętności:

- rozumie i interpretuje tekst naukowy
- potrafi dokonać jego krytycznej analizy
- posługuje się odpowiednimi narzędziami badawczymi do wyszukiwania, weryfikowania i porządkowania określonych informacji (zjawisk) w tekstach
- posiada umiejętności wykorzystania nauk pomocniczych językoznawstwa (U_02, U_03, U_04)

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

- rozumie konieczność samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania własnych kompetencji badawczych (K_02)
- docenia rolę języka w tradycji i dziedzictwie kulturowym ludzkości; podejmuje działania na rzecz zachowania tegoż dziedzictwa w regionie, kraju czy za granicą (K_07)
- inicjuje i kieruje działaniami na rzecz wykorzystywania osiągnięć językoznawczych do rozwoju więzi społecznych na różnych poziomach (K_09)

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

- obowiązkowa obecność na wykładach
- aktywność i bieżące przygotowanie do zajęć
- egzamin końcowy

IV. Treści programowe:

1. Geneza i filozoficzne podstawy językoznawstwa generatywnego. Noam Chomsky i jego „kompetencja językowa”, idealny użytkownik języka, struktura głęboka (deep structure) i powierzchniowa (surface structure), wizja gramatyki uniwersalnej, składnia generatywna w wersji standard. Semantyka generatywna (reprezentacja semantyczna zdania, analiza składnikowa (koncepcja „macierzy cech”); teoria przypadków głębokich C. J. Fillmore`a. Współczesne modele generatywne (w tym gramatyka rządu, wiązania i bariery).
2. Uniwersalizm a relatywizm językowy. Uniwersalia – szkoła Port Royal, koncepcja Leibniza, uniwersalia materialne i formalne w generatywizmie, elementarne jednostki semantyczne A. Wierzbickiej. Tezy o relatywizmie językowym – Humboldt, determinizm językowy, hipoteza Sapira – Whorfa
3. Semiotyka a semantyka. Bilateralna koncepcja znaku, znak i klasyfikacja znaków ujęciu Ch. S. Peirce'a, wymiary znaku E. Benveniste'a; trójkąt semiotyczny C. K. Ogdena i I. A. Richarda.
3. Semantyka strukturalna: teorie pola pojęciowego i leksykalnego, analiza strukturalna znaczenia wg A.-J. Greimasa i B. Pottiera – semantyka składnikowa; metodologia analizy semantycznej A. Wierzbickiej.

4. Semantyka kognitywna. Filozoficzne i psychologiczne podstawy oraz główne pojęcia językoznawstwa kognitywnego. Kierunki rozwojowe kognitywistycznej myśli językoznawczej w świecie i w Polsce.
5. Językoznawstwo kulturowe. Etnolingwistyka. JOS.
6. Język w działaniu – pragmalingwistyka . Akty mowy Austina, klasyfikacja Searle'a, Grice'a (teoria implikatur, zasada kooperacji i maksymy szczegółowe); komunikacja językowa a inferencje, pojęcie relewancji w pragmatyce (teoria D. Sperber i D. Wilson); koncepcja aktu mowy i genrów mowy Bachtina i A. Wierzbickiej.
7. Językoznawcze koncepcje dyskursu. Tekstologia. Genologia. Analiza dyskursu.

V. Literatura podstawowa:

- A. Bobrowski I., Zaproszenie do językoznawstwa, Kraków 1998.
 Chomsky N., Zagadnienia teorii składni, Warszawa 1982.
 Fisiak J., Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych, Warszawa 1975.
 Gawroński A., Dlaczego Platon wykluczył poetów z Państwa, Warszawa 1984.
 Grice P., Logika a konwersacja [w:] Język w świetle nauki, Warszawa, 1980, s. 91–114.
 Grzegorzczkowska R., Wprowadzenie do semantyki językoznawczej, Warszawa 1990
 Heinz A., Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978.
 Językowy obraz świata, red. J. Bartmiński, Lublin 1999.
 Lachur Cz., Zarys językoznawstwa ogólnego, Opole 2004.
 Łuczyński E., Maćkiewicz J., Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia, Gdańsk 2002.
 Milewski T., Językoznawstwo, Warszawa 1965.
 Paveau M.-A., Sarfati G.-E., Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki, Kraków 2009.
 Tabakowska E., Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego, Seria "Nauka dla wszystkich" nr 474, PAN Kraków 1995.
 Tokarski R., Światy za słowami. Wykłady z semantyki leksykalnej, Lublin 2014.
 Wierzbicka A., Genry mowy, [w:] Tekst i zdanie, red. T. Dobrzyńska, E. Janus, Wrocław 1983.
 Wierzbicka A., Akty i gatunki mowy w różnych językach i kulturach s. 228–269; Prototypy w semantyce i pragmatyce. Eksplicowanie znaczeń wyrażających postawy uczuciowe, s.49–81; Znaczenie nazw kolorów i uniwersalia widzenia, s. 405–450, [w:] Język–umysł–kultura. Wybór prac pod red. Jerzego Bartmińskiego, Warszawa 1999.
 Wierzbicka A., Semantyka, Lublin 2006.

B.

- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, pod red. K. Polańskiego, Wrocław 1993.
 Encyklopedia języka polskiego, pod red. S. Urbańczyka, Wrocław 1991.
 Słownik terminologii językoznawczej, red. Z. Gołąb, A. Heinz, K. Polański, Warszawa 1968.

VI. Literatura uzupełniająca:

- Heinz A., Językoznawstwo ogólne, seria „Nauka dla wszystkich” nr 98, Kraków 1969.
 Milka I., Kierunki w lingwistyce, Wrocław 1975.

Nazwa przedmiotu	KONWERSATORIUM PRZYGOTOWUJĄCE DO EGZAMINU KIERUNKOWEGO	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	7, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2 (30 zajęcia dydaktyczne + 30 lektury bibliografii)
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W01, W04, W03, W05, W08, U02, U09, U05, K01
Wymagania wstępne	Efekty kształcenia osiągnięte w przedmiotach literaturoznawczych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: ćwiczenia 30	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr hab. prof. AJD Dorota Suska	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Skonstruowanie zestawu pytań sprawdzających osiągnięcie efektów kształcenia	

I. Cele kształcenia:

Celem przedmiotu jest przygotowanie doktoranta do egzaminu kierunkowego, z uwzględnieniem wiedzy w dyscyplinie literaturoznawstwo, odpowiadającej zakresowi badań określonych w temacie rozprawy doktorskiej.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant

w zakresie wiedzy:

- ma zaawansowaną i rozbudowaną wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru wiedzy humanistycznej,
- zna na poziomie zaawansowanym terminologię językoznawczą, którą krytycznie stosuje w swojej pracy badawczej oraz dydaktycznej,
- ma zaawansowaną i zintegrowaną wiedzę o najnowszych dokonaniach, szkołach badawczych z zakresu językoznawstwa,
- zna na poziomie zaawansowanym i rozumie metody badawcze i techniki z zakresu językoznawstwa,
- posiada wiedzę niezbędną do przygotowania się do egzaminów doktorskich.

w zakresie umiejętności:

- formułuje i uzasadnia sądy na temat najnowszych dokonań naukowych i dydaktycznych w zakresie językoznawstwa,

w zakresie kompetencji społecznych:

- ma świadomość poziomu swoich własnych koncepcji badawczych, z uwzględnieniem ich oryginalności, możliwości realizacji, poziomu trudności.

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność doktoranta na zajęciach oraz ocena sposobu przygotowania zagadnień językoznawczych, zgodnych z zakresem określonym w temacie rozprawy doktorskiej.

IV. Treści programowe:

Zmienne, zależne od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazane przez prowadzącego.

V. Literatura podstawowa:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

Nazwa przedmiotu	Proseminarium	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	1, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W_01, W_03, W_06, W_07, U_02, U_03, U_04, U_05, U_11, K_0, K_03.
Wymagania wstępne	brak wymagań wstępnych	
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: seminarium 30	Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr Elżbieta Pawlikowska-Asendrych	
Prowadzący zajęcia:		
Sposób walidacji efektów kształcenia	Opracowanie zestawu pytań, sprawdzających efekty kształcenia.	

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć jest przygotowanie do pracy badawczej oraz wyboru seminarium doktoranckiego oraz zapoznanie z różnymi perspektywami badawczymi właściwymi dla poszczególnych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych. Celem zajęć jest także zapoznanie z podstawowymi kategoriami wiedzy prawnej, etycznej i ekonomicznej na temat prowadzenia działalności naukowej, badawczej i w Polsce i na świecie.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- ma zaawansowaną i rozbudowaną wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru wiedzy humanistycznej (W_01)
- zna najnowsze teorie i metodologie językoznawstwa, które może twórczo rozwijać w swojej pracy badawczej (W_03)
- ma podstawową wiedzę prawną, etyczną i ekonomiczną na temat prowadzenia działalności naukowej, badawczej i dydaktycznej w Polsce i na świecie (W_06);
- zna i rozumie główne metody oceny publikacji naukowych, projektów badawczych, posiada ogólną orientację w zasadach finansowania badań naukowych (W_07)

w zakresie umiejętności:

- potrafi czytać ze zrozumieniem i krytycznie oceniać współczesną literaturę językoznawczą (U_02);
- potrafi wykorzystywać metodologię współczesnego językoznawstwa do prowadzenia własnych badań językoznawczych (U_03)
- posiada umiejętności wykorzystania nauk pomocniczych językoznawstwa (U_04)
- w sposób krytyczny potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować, porównywać i integrować informacje z różnych źródeł i ze świadomością różnych metodologii badawczych (U_05);
- ma świadomość odpowiedzialności etycznej i prawnej za podejmowane działania naukowe (U_11).

w zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

- rozumie konieczność samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania własnych koncepcji badawczych (K_02);
- podejmuje autonomiczne działania mające na celu rozwój intelektualny, formułowanie nowych projektów badawczych oraz kierowanie własną karierą naukową (K_03).

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

Metodami dydaktycznymi są ćwiczenia konwersatoryjne i dyskusja seminaryjna. Podstawą zaliczenia przedmiotu jest obecność doktoranta na zajęciach oraz aktywność podczas zajęć, a także przygotowanie podstawowej bibliografii wybranego przedmiotu.

IV. Treści programowe:

Główne kierunki badań współczesnego językoznawstwa; sytuacja współczesnej nauki w Polsce i na świecie; uwarunkowania prawne i ekonomiczne prowadzenia badań naukowych w Polsce i na świecie; sytuacja prawna związana z pracą na stopień naukowy doktora; kodeks etyki nauczyciela akademickiego; wybrane współczesne metody pracy naukowej; znaczenie stanu badań w pracy naukowej; sposoby opracowania literatury podmiotu i przedmiotu; nauki pomocnicze językoznawstwa; znaczenie technik informatycznych w pracy badawczej w dyscyplinie językoznawstwa.

V. Literatura podstawowa:

- J. Apanowicz, *Metodologia nauk*, Toruń 2003.
 J. Apanowicz, *Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej. Prace doktorskie, prace habilitacyjne*, Warszawa 2005.
 T. Winek, *Nauki pomocnicze literaturoznawstwa*, Warszawa 2007.
 T. Mendel: *Metodyka pisania prac doktorskich*; Poznań 2009.
 P. Olivier: *Jak pisać prace uniwersyteckie: poradnik dla studentów*; Kraków 1999.
 G. Gambarelli, Łucki Z., *Jak przygotować pracę dyplomową lub doktorską. Wybór tematu, pisanie, prezentowanie, publikowanie*, Kraków 2001,
 R. Kolman, *Zdobywanie wiedzy. Poradnik podnoszenia kwalifikacji (magisteria, doktoraty, habilitacje)*, Bydgoszcz, 2004,

M. Krajewski, *Vademecum autora i wydawcy prac naukowych*, Włocławek 2001,

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.

Nazwa przedmiotu	PRZEDMIOT DO WYBORU – JEZYKOZNAWSTWO KOGNITYWNE	Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	3, III stopień studiów	Liczba punktów ECTS: 2 (30 wykład + 30 ćwiczenia)
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	W_01; W_03, W_04, W_05 U_02, U_04, U_05, U_08, K_01; K_02; K_03; K_05
Wymagania wstępne	Ogólna wiedza w zakresie historii językoznawstwa	
Forma zajęć, liczba godzin, dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: wykład 30, ćwiczenia 30	Sposób zaliczenia: egzamin
Autor programu:	Dr hab. Bogusław Bierwiaczonek, prof. AJD	
Prowadzący zajęcia:	Dr hab. Bogusław Bierwiaczonek, prof. AJD	
Sposób walidacji efektów kształcenia	Prezentacja zadanej literatury oraz opracowanie dwóch projektów badawczych (jednego indywidualnego i jednego zespołowego) sprawdzających efekty kształcenia	

I. Cele kształcenia:

Celem kształcenia jest zaznajomienie doktorantów ze współczesnymi teoriami i metodologiami językoznawczymi oraz nauczenie ich umiejętności czytania i korzystania ze współczesnej literatury językoznawczej, a także dokonywania samodzielnych i zespołowych analiz zjawisk językowych przy użyciu różnych metodologii badań.

II. Efekty kształcenia:

W zakresie wiedzy:

zna najważniejsze teorie z zakresu współczesnego językoznawstwa kognitywnego;
zna i poprawnie posługuje się pojęciami z zakresu współczesnych teorii językoznawczych ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa kognitywnego.

W zakresie umiejętności:

potrafi rozpoznawać w tekście zjawiska językowe i opisywać je;

potrafi samodzielnie szukać danych językowych przy użyciu źródeł internetowych i korpusów językowych;

sprawnie korzysta z metod współczesnych teorii językoznawczych w analizie konkretnych zjawisk językowych, zwłaszcza na poziomie semantyki leksykalnej i semantyki zdania.

W zakresie kompetencji personalnych i społecznych:

śledzi rozwój najnowszych tendencji w języku i w językoznawstwie w literaturze polskiej i obcojęzycznej;

dostrzega i rozumie rolę i znaczenie języka w badaniach interdyscyplinarnych;

potrafi prowadzić badania i prezentować ich wyniki zarówno indywidualnie jak i w zespole;

rozumie znaczenie języka w procesach mentalnych i dyskursie społecznym.

III. Metody i kryteria zaliczenia przedmiotu:

- aktywna obecność na wykładach i ćwiczeniach

- umiejętność precyzyjnego i przejrzystego prezentowania przeczytanej literatury przedmiotu

- praktyczna umiejętność stosowania omówionych metod w dwóch niezależnych projektach badawczych

IV. Treści programowe:

Czym jest współczesna semantyka językoznawcza?

Teoria prototypów w psychologii i językoznawstwie

Podstawy gramatyki i semantyki kognitywnej R. Langackera

Przykłady zastosowania metodologii gramatyki kognitywnej konstruowaniu reprezentacji semantycznych wybranych leksemów

Modele radialne i sieciowe leksemów polisemicznych

Metonimia w semantyce, morfologii i pragmatyce.

Pojęcia domeny źródłowej i docelowej w teorii metafory konceptualnej.

Typologia metafory konceptualnej w pracach Lakoffa i Johnsona

Podstawowe domeny źródłowe – teoria schematów obrazowych Marka Johnsona.

Pojęcie przestrzeni mentalnej Gilles’a Fauconnier.

Teoria integracji konceptualnej (amalgamatów) .

Pojęcie i przykłady zjawiska kompresji i dekompresji konceptualnej.

Taksonomia podstawowych rodzajów sieci integracyjnych.

Od idiomów do konstrukcji

Teoria kognitywnej gramatyki konstrukcji

V. Literatura podstawowa:

Evans, Vyvyan and Melanie Green (2006) *Cognitive Linguistics. An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press. (Chapters 9 and 12)

- Geererts, Dirk (ed.) (2006) *Cognitive Linguistics: Basic Readings*. Berlin/New York: Mouton (W.Croft, G. Lakoff and G.Fauconnier & M.Turner)
- Lakoff, George, Johnson, Mark (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press. [*Metafory w naszym życiu*. Tłum. T. P. Krzeszowski. Warszawa 1988].
- Langacker, R. (2008) *Cognitive Grammar. A Basic Introduction*. Oxford: Oxford University Press. [*Gramatyka Kognitywna. Wprowadzenie*. Universitas. 2011]
- Libura, A. (2010) *Teoria przestrzeni mentalnych i integracji konceptualnej*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Kleiber, G. (2003) *Semantyka prototypu: kategorie i znaczenie leksykalne*. Tłum. Bronisława Ligara. Kraków: Universitas.
- Kövecses, Zoltan & Günter Radden. (1998). Metonymy: Developing a cognitive linguistic view. *Cognitive Linguistics 9-1*.
- Tabakowska E. (red.) (2001) *Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa*. Kraków: Universitas.
- Taylor, J.R. (1995). *Linguistic Categorization. Prototypes in Linguistic Theory*. Oxford: Clarendon Press. (Second, revised edition). [*Kategoryzacja w języku: prototypy w teorii językoznawczej*. Tłum. Anna Skucińska. Kraków 2001]

VI. Literatura uzupełniająca:

- Barcelona, Antonio (ed.). (2000a) *Metaphor and Metonymy at the Crossroads*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Dirven, René and Ralf Pörings (2003) (eds.) *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Johnson, M. (1987). *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason*. Chicago: University of Chicago Press.
- Kay, P. and Fillmore, Ch. (1999) Grammatical constructions and linguistic generalizations: The *What's X doing Y?* construction. *Language* 75:1-33.
- Lakoff, George & M. Johnson (1999). *Philosophy in the Flesh*. New York: Basic Books.
- Panther, Klaus-Uwe, Günter Radden (eds.) (1999). *Metonymy in Language and Thought*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Panther, Klaus-Uwe, Linda Thornburg (eds.) (2003). *Metonymy in Pragmatic Inferencing*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Taylor, John. (2002). *Cognitive Grammar*. Oxford University Press.

Nazwa przedmiotu	PRZEKŁAD TEKSTU NAUKOWEGO		Język wykładowy: w zależności od wyboru danego języka
Semestr, poziom i typ studiów	III stopień studiów		Liczba punktów ECTS: 1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		U_01, K_04,
Wymagania wstępne			
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: laboratorium językowe, 30 godzin, sem. 5	zaliczenie na ocenę	
Autor programu:	dr hab. prof. AJD Piotr Mamet		
Prowadzący zajęcia:			
Sposób walidacji efektów kształcenia			

I. Cele kształcenia:

Umiejętność interpretacji językowej i tłumaczenia różnego rodzaju form tekstów naukowych, takich jak raporty, abstrakty, streszczenia i pełne paragrafy prac naukowych z wybranego (konferencyjnego) języka obcego na polski i odwrotnie.

Rozumienie i sprawne używanie leksyki, składni i idiomatyki typowej dla języka naukowego, jako swoistej odmiany języka specjalistycznego.

II. Efekty kształcenia

Doktorant

w zakresie wiedzy:

zna i rozumie specyfikę języka naukowego

zna zasób najważniejszych wyrażen i struktur syntaktycznych typowych dla naukowej odmiany wybranego języka obcego polskiego

w zakresie umiejętności:

potrafi rozpoznawać i interpretować językowo teksty naukowe z dziedziny językoznawstwa

potrafi tłumaczyć różne formy tekstów naukowych z wybranego języka obcego na polski i odwrotnie

potrafi używać najważniejszych wyrażen i struktur syntaktycznych typowych dla naukowej odmiany wybranego języka obcego i polskiego

w zakresie kompetencji społecznych:

Aktywnie uczestniczyć w komunikacji naukowej i w życiu środowiska naukowego w kraju i za granicą

III. Metody dydaktyczne i kryteria zaliczenia przedmiotu

Lektura zadanej literatury

Przedstawienie tłumaczeń tekstów naukowych

IV. Treści programowe:

Język naukowy jako przedmiot przekładu: język naukowy jako język specjalistyczny, definicja i typologia języków specjalistycznych. Język różnych dziedzin nauki. Gatunkowe i stylistyczne odmiany języka naukowego. Odbiorcy języka naukowego. Specyfika tłumaczenia tekstu naukowego. Możliwość / brak możliwości użycia poszczególnych strategii tłumaczeniowych. Tłumacz tekstu naukowego jako podmiot. Rola tłumacza, komentarzy tłumacza, możliwość/brak możliwości dokonywania zmian.

V. Literatura podstawowa:

Baker M., *In Other Words: A Coursebook on Translation*. New York 2006.

Bartmiński J. (red): *Współczesny język polski*. Lublin 2001.

Brieger N., Comfort J., *Language Reference for Business English*, Hemel Hempstead 1992.

Dudley-Evans T., St John M.-J.: *Developments in English for Specific Purposes. A multi-disciplinary approach*. Cambridge 1998.

Hatim B., Munday J., *Translation – An Advanced Resource Book*. London & New York 2004.

Hejwowski K., *Języki fachowe: problem dydaktyki i translacji*. Olecko 2000.

Hejwowski K., *Translation: A Cognitive Communicative Approach*. Olecko 2001.

Kuziak M., *Sztuka mówienia. Poradnik praktyczny*. Warszawa – Bielsko Biała 2008

Swales J. M.: *Genre Analysis. English in academic and research settings*. Cambridge 1990

Nazwa przedmiotu	SEMINARIUM DOKTORSKIE		Język wykładowy: polski
Semestr, poziom i typ studiów	2-8, III stopień studiów		Liczba punktów ECTS: 7 (210 zajęcia dydaktyczne + przygotowanie do zajęć)
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		W_01; W_02; W_03; W_04; W_05; W_07; W_08; W_09; U_01; U_02; U_03; U_04; U_05; U_06; U_07; U_08; U_09; U_10; U_11; U_12; U_13; U_15; K_01; ; K_02; ; K_03; ; K_04; ; K_05; ; K_06; ; K_07; ; K_08; ; K_09; ; K_10; K_11.
Wymagania wstępne	Zaliczenie proseminarium		
Forma zajęć, liczba godzin dydaktycznych i sposób zaliczenia	Forma zajęć: seminarium 210 godzin		Sposób zaliczenia: zaliczenie na ocenę
Autor programu:	dr hab., prof. AJD Urszula Wójcik		
Prowadzący zajęcia:			
Sposób walidacji efektów kształcenia	Przygotowanie konspektu rozprawy doktorskiej, sprawdzającego osiągnięcie efektów kształcenia; określenie tematu rozprawy; przygotowanie wstępnych wersji bibliografii rozprawy, wstępu, stanu badań, rozdziałów albo podrozdziałów o charakterze metodologicznym; ponadto: prezentacje indywidualne i zbiorowe, recenzje, referaty konferencyjne.		

I. Cele kształcenia:

Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk humanistycznych; z równoczesnym wskazaniem na jego interdyscyplinarny charakter w wielu obszarach badawczych. Zajęcia mają pomóc w przygotowaniu projektu rozprawy doktorskiej,

wyboru odpowiednie metodologii badawczej do wybranego zagadnienia. Zakładany cel to również przygotowanie do pracy badawczej, zapoznanie z różnymi perspektywami badawczymi właściwymi dla poszczególnych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych; nabranie umiejętności zbierania i wyszukiwania danych, krytycznej oceny wartości materiałów naukowych, umiejętności uczestniczenia w naukowej dyskusji. Celem zajęć jest także pogłębienie wiedzy z zakresu uwarunkowań prawnych i etycznych prowadzenia działalności naukowej, badawczej w Polsce i na świecie oraz poszerzenie kompetencji związanych ze stosowaniem w praktyce dobrych obyczajów w nauce.

II. Efekty kształcenia:

Doktorant:

w zakresie wiedzy:

- ma zaawansowaną i rozbudowaną wiedzę o specyfice językoznawstwa na tle innych nauk z obszaru humanistycznych;
- zna na poziomie zaawansowanym terminologię językoznawczą, którą umiejętnie stosuje w swojej pracy badawczej oraz dydaktycznej;
- posiada znajomość różnych perspektyw badawczych właściwych dla poszczególnych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych, które w sposób oryginalny eksplikuje i integruje w swojej pracy badawczej
- ma pogłębioną wiedzę na temat uwarunkowań prawnych i ekonomicznych badań naukowych w Polsce i na świecie;
- zna i rozumie wpływ najnowszych tendencji badawczych, teorii i szkół metodologicznych na formułowanie i rozwiązywanie własnych problemów badawczych;
- zna i stosuje wybrane współczesne metody badawcze i techniki pracy naukowej;
- zna i potrafi wykorzystać stan badań w zakresie wybranej przez siebie problematyki;
- zna i rozumie główne metody oceny publikacji naukowych, projektów badawczych;

w zakresie umiejętności:

- potrafi określić własne zainteresowania badawcze;
- posiada umiejętności wyboru prawidłowej metodologii badawczej do opracowywanego tematu;
- umie przygotować literaturę przedmiotu;
- potrafi ocenić stan badań;
- posiada umiejętność zdefiniowania zadania badawczego;
- sprawnie korzysta z zasobów informatycznych;
- w sposób krytyczny potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł;
- krytycznie ocenia wartości materiałów naukowych,
- posiada umiejętności uczestniczenia w naukowej dyskusji;
- przeprowadza czynności właściwe dla pracy naukowej: planowanie, przeprowadzenie badań, opracowanie i interpretacja wyników, wyciąganie wniosków, publikowanie ich w postaci pisemnej, recenzowanie;
- posiada zaawansowane umiejętności dokumentowania wyników prac badawczych i tworzenia różnych typów publikacji naukowych, w tym w formie książki, publikacji w recenzowanym czasopiśmie naukowym o zasięgu co najmniej krajowym czy w recenzowanym sprawozdaniu z międzynarodowej konferencji naukowej, w języku uznawanym za podstawowy dla reprezentowanej dyscypliny naukowej oraz w wybranym języku obcym;
- formułuje własne oryginalne poglądy i wnioski, które jest w stanie argumentować, konstruuje syntezy problemowe;

- w sposób krytyczny potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł i ze świadomością różnych metodologii badawczych formułuje na tej podstawie krytyczne sądy. Formułuje własne oryginalne poglądy i wnioski, które jest w stanie argumentować, konstruuje syntezy problemowe;
- posiada rozwinięte umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania własnych kompetencji;
- posiada zaawansowane umiejętności badawcze pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów naukowych oraz wniesienie oryginalnego wkładu w rozwój wiedzy i metodologii językoznawczej;
- potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych z literaturoznawcami oraz przedstawicielami innych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych zarówno w języku rodzimym, jak i w języku obcym;
- podejmuje autonomiczne działania mające na celu rozwój intelektualny oraz kierowanie własną karierą naukową;
- wykorzystuje zintegrowaną wiedzę z innych dyscyplin naukowych i stosuje ją w swojej działalności badawczej;
- uwzględnia ogląd interdyscyplinarny w swoich badaniach
- ma świadomość odpowiedzialności ekonomicznej, etycznej i prawnej za podejmowane działania naukowe;
- posiada umiejętności prowadzenia samodzielných badań naukowych także poza macierzystą jednostką;
- posiada umiejętności przygotowania rozprawy naukowej pod opieką promotora albo promotora i promotora pomocniczego.

w zakresie kompetencji społecznych:

- nabiera kompetencji badacza;
- potrafi pracować w środowisku naukowym krajowym i zagranicznym;
- stosuje kodeks etyki akademickiej oraz zasady kultury zachowań w relacjach międzyludzkich;
- stosuje się do zasad prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;
- ma świadomość poziomu swoich własnych koncepcji badawczych w doniesieniu do ich oryginalności i możliwości realizacji, poziomu trudności;
- jest świadom wkładu w rozwój językoznawstwa;
- wykazuje kreatywność w poszukiwaniu nowych obszarów badań i kierowaniu ich przebiegiem;
- aktywnie uczestniczy w komunikacji naukowej i w życiu środowiska naukowego w kraju i za granicą;
- inicjuje i kreuje wydarzenia naukowe;
- podejmuje działania w zakresie współpracy naukowej w zespołach badawczych, w tym również międzynarodowych;
- ma świadomość przynależenia do wspólnoty naukowej, konieczności kierowania się określonymi zasadami etycznymi oraz odpowiedzialności za jej rozwój i kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa wiedzy;
- docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości; podejmuje działania na rzecz zachowania tegoż dziedzictwa w regionie, kraju czy za granicą;
- inicjuje i kieruje działaniami na rzecz wykorzystywania osiągnięć dyscyplin językoznawczych do rozwoju więzi społecznych na różnych poziomach;
- ma świadomość roli życia naukowego w kształtowaniu życia kulturalnego oraz wpływu i odpowiedzialności badacza wobec środowiska naukowego;

– promuje w społeczeństwie postawę badacza i naukowca, przyczyniając się do rozwoju nowoczesnego społeczeństwa wiedzy.

III. Metody dydaktyczne i kryteria zaliczenia przedmiotu:

Wykład konwersatoryjny i dyskusja seminaryjna. Warunkami zaliczeń kolejnych semestrów jest wybór tematu badań naukowych, przygotowanie bibliografii, opracowanie projektu doktoratu i konspektu rozprawy doktorskiej, prezentacja zebranych materiałów; ponadto: prezentacje indywidualne i zbiorowe, recenzje, referaty konferencyjne.

IV. Treści programowe:

Powtórzenie i utrwalenie treści programowych wprowadzonych w podstawowym zakresie na zajęciach proseminaryjnych: główne kierunki badań historycznego i współczesnego językoznawstwa; sytuacja współczesnej nauki w Polsce i na świecie; uwarunkowania prawne i ekonomiczne prowadzenia badań naukowych w Polsce i na świecie; sytuacja prawna związana z pracą na stopień naukowy doktora; kodeks etyki nauczyciela akademickiego; wybrane współczesne metody pracy naukowej; znaczenie stanu badań w pracy naukowej; sposoby opracowania literatury podmiotu i przedmiotu; znaczenie technik informatycznych w pracy badawczej w dyscyplinie językoznawstwo. Perspektywy badawcze właściwe dla poszczególnych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych. Najnowsze tendencje badawcze, teorie i szkoły metodologiczne w zakresie językoznawstwa. Zasady i metody przygotowania projektu doktoratu. Konspekt rozprawy. Perspektywy badawcze właściwe dla poszczególnych dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych. Zasady zbierania i wyszukiwania danych. Kryteria krytycznej oceny wartości materiałów naukowych. Czynności właściwe dla pracy naukowej: planowanie, przeprowadzenie badań, opracowanie i interpretacja wyników, wyciąganie wniosków, publikowanie ich w postaci pisemnej, recenzowanie. Sposoby dokumentowania wyników prac badawczych i tworzenia różnych typów publikacji naukowych, w tym w formie książki, publikacji w recenzowanym czasopiśmie naukowym o zasięgu co najmniej krajowym czy w recenzowanym sprawozdaniu z międzynarodowej konferencji naukowej, w języku uznawanym za podstawowy dla reprezentowanej dyscypliny naukowej oraz w wybranym języku obcym.

V. Literatura podstawowa:

- K. Ajdukiewicz, , Metodologiczne typy nauk, (w:) Język i poznanie 1. Warszawa 1985.
J. Apanowicz, Metodologia nauk, Toruń 2003.
J. Apanowicz, Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej. Prace doktorskie, prace habilitacyjne, Warszawa 2005.
T. Mendel: Metodyka pisania prac doktorskich; Poznań 2009.
P. Olivier: Jak pisać prace uniwersyteckie: poradnik dla studentów, Kraków 1999.
G. Gambarelli, Łucki Z., Jak przygotować pracę dyplomową lub doktorską. Wybór tematu, pisanie, prezentowanie, publikowanie, Kraków 2001.
R. Kolman, Zdobywanie wiedzy. Poradnik podnoszenia kwalifikacji (magisteria, doktoraty, habilitacje), Bydgoszcz 2004.
M. Krajewski, Vademecum autora i wydawcy prac naukowych, Włocławek 2001.
P. Stalmaszczyk, (red.), Metodologie językoznawstwa. Współczesne tendencje i kontrowersje, Kraków 2008.
J. Zieliński, Metodologia pracy naukowej, Warszawa 2012.

VI. Literatura uzupełniająca:

Zmienna, zależna od tematyki wybranej przez doktoranta i wskazana przez prowadzącego.